

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Stubbe Sø
Natura 2000-område nr. 48
Habitatområde H44

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen
Redaktion: Miljøstyrelsen Midtjylland

Forsidefoto:
Vestenden af Stubbe Sø
Fotograf: Miljøstyrelsen Midtjylland

ISBN: 978-87-7564-753-8

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	5
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	9
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	9
1.4.2 Befolkningen	10
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	11
1.4.6 Landskab.....	11
1.4.7 Arter	12
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	12
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	17
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	18
1.10 Overvågning	19

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse og udpegningsgrundlaget indeholder ikke trækfugle eller arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt. et drejer sig bl.a. om en plejeindsats, som medvirker til at sikre især den eksisterende, lysåbne natur samt ophør af drift i forbindelse med en mulig udlægning af urørt skov samt potentiel omlægning af lavbundsarealer. Området er ikke biologisk eller geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Det vurderes derfor, at planen ikke har grænseoverskridende påvirkning.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver overordnet set et program for en plejeindsats, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget.

En realisering af indsatsprogrammet sikrer synergi til evt. indsatser for øvrige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget og forventes ligeledes at have gavnlig effekt på andre arter, som anvender området.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne fx ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi og udvidelse af arealer med urørt skov. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser og lavbundsarealer og aftaler om udlægning af urørt skov. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en positiv klimaeffekt.

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for området, på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover forventes det, at de planlagte indsatser har en positiv effekt for den øvrige natur og

arter, der findes i området, og planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området.

Indsatsen beskrevet i planen medvirker ligeledes til at skabe flere muligheder for naturoplevelser for lokalbefolkningen i området. Mere sammenhæng i naturen kan bl.a. realiseres vha. tilskudsordninger til sikring af pleje samt omlægning af lavbundarealer til naturarealer. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en positiv klimaeffekt.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

- Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er at Stubbe Sø og omkringliggende natur i sin helhed fremstår som et sammenhængende og varieret naturområde.
- Stubbe Sø (3150) sikres en artsrig undervandsvegetation med forekomst af flere af de karakteristiske arter. Arealerne med rigkær (7230), surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), bøg på mor (9110), ege-blandskov (9160) og elle-og askeskov (91E0) med stærk ugunstig bevaringsstatus sikres. Naturtypernes areal øges, og hvor de naturgivne forhold muliggør det, sikres der sammenhæng mellem forekomsterne. Ellesumpe (91E0), som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne rigkær nedprioriteres under hensyn til at skabe større sammenhængende arealer med rigkær, mens ældre eller veludviklede sumpskove bør bevares.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens

målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N48 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller

nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelsehensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Størstedelen af det kortlagte areal med surt overdrev (6230) er i god naturtilstand. En mindre del af arealet, der har moderat naturtilstand, skyldes det hovedsageligt et lavt artsindhold, som kan hænge sammen med, at der er tale om et areal ryddet for relativt nyligt. Hovedparten af arealet med tidvis våd eng (6410) har god naturtilstand. For den fjerdedel af arealet der har moderat naturtilstand, skyldes det et ringe artsindeks, som kan hænge sammen med at arealet er uden drift og under tilgroning. Det kortlagte areal med rigkær (7230) fordeler sig med 90 % i god naturtilstand og 10 % i moderat tilstand. Arealet med tør hede (4030) har god naturtilstand med gode arts- og strukturindekser.

I området er der kortlagt bøg på mor (9110), ege-blandskov (9160), stilkege-krat (9190) og elle- og askeskov (91E0). Den primære skovnaturtype i området er elle- og askeskov som forekommer med ca. 36 ha. For denne skovnaturtype er der registreret under 1 stort træ/ha på ca. 85 % af arealet og 1-5 store træer/ha på ca. 15 % af arealet. Mht. dødt ved så er der registreret under 1 stk stående dødt ved på ca. 15 % af arealet, 1-5 stk. stående dødt ved/ha på ca. 80 % af arealet, og 6-10 stk. stående dødt ved/ha på knap 5 % af arealet og under 1 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 15 % af arealet, 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på 80 % af arealet, og 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på ca. 5 % af arealet. Arealer med elle- og askeskov er drænede og jf. seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitatyper. For øvrige skovnaturtyper i området gælder, at der på hovedparten af arealerne er registreret under 1 stort træ/ha.

Miljømålet for Stubbe Sø er en god økologisk tilstand. I basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er søen vurderet til at have en moderat økologisk tilstand på grund af vurderingen af makrofytter og fytoplankton.

Der er ved seneste overvågning fundet spor/ekskrementer fra odder ved Havmølle Å ved afløbet fra Stubbe Sø. Her blev der også registreret spor/ekskrementer af odder i forrige overvågningsperiode 2011-12, hvor der også blev fundet spor ved indløbet af Ulstrup Bæk i den vestlige del af området. Det vurderes, at arten benytter området i større grad end illustreret af overvågningen, og ud fra områdets karakter med vandløb, sø og store uforstyrrede områder vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 har Odder har tydeligt øget sin udbredelse i den kontinentale biogeografiske region siden 2011-2012.

Damflagermus er tidligere registreret i den nordlige del af Stubbe Sø, men arten er i den seneste overvågningsperiode 2012-2018 ikke genfundet i området. Artens aktuelle status i området er således ukendt. Det vurderes dog, at arten benytter området i forbindelse med fouragering og yngel i større grad end illustreret af overvågningen. Især da de store arealer med søflade og sønær skov i området vurderes at give gode forudsætninger for en forekomst af damflagermus. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 er forekomsten af damflagermus inden for de N2000-områder, hvor arten er på udpegningsgrundlaget, stabil.

I Natura 2000-området er der kortlagt 4 småsøer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150). De er tilstandsvurderet med hhv. 2 i god tilstand og 1 i moderat tilstand. Derudover findes der en sø i området uden tilstandsvurdering. Søerne i god tilstand er generelt præget af næringsfattige forhold med en lav forekomst af trådalger samt en lav påvirkning fra jordbrugsdrift. Søerne er domineret af

flydebladsvegetation og mangler stort set undervandsvegetation. Søen i moderat tilstand har en meget artsfattig undervandsvegetation og er domineret af trådalger som indikerer næringsstoffilførsel. I området er der desuden kortlagt en sø over 5 ha. Søen er naturtypebestemt som næringsrig sø (3150) og er i moderat økologisk tilstand på grund af vurderingen af makrofytter og fytoplankton. Habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260) er på udpegningsgrundlaget, men naturtypen er ikke registreret i området.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på en store andel af naturarealerne og den hensigtsmæssige drift på naturtyperne ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på bl.a. enge, overdrev og moser da der er behov for en fremadrettet sikring af hensigtsmæssig drift, herunder fortsat indsats mod invasive arter. Naturtilstanden vil potentielt set heller ikke kunne fastholdes på hede, hvor tilgroning med vedplanter kan øges. Desuden vil der potentielt ikke ske en udvikling i biodiversitetsunderstøttende skovstrukturer, såsom store træer og dødt ved.

Manglende realisering af indsatser som urørt skov og skovnaturtypebevarende drift og pleje kan yderligere betyde, at der ikke skabes flere skovstrukturer som mere dødt ved og den deraf gavnlige effekt, for skovnaturtyper og arter tilknyttet skov, udebliver.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi, hvilket vil bidrage til at sikre naturtilstanden for naturtyper, som har uhensigtsmæssig hydrologi.

Hvis ikke planens indsats om omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer realiseres, er der risiko for at en deraf forventelig forbedring af vandkvaliteten samt mindskelse af randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer og den forventelige binding af CO₂ udebliver.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at bestandene af damflagermus og odder ikke sikres og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen bidrager, udover sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, generelt til at sikre de øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen. Hermed forventes Natura 2000-planerne også at bidrage til at opnå biodiversitetskonventionens mål om at bevare den biologiske mangfoldighed, ligesom planen forventes at bidrage til at sikre levesteder for arter, der er beskyttet i medfør af generelle fredningsbestemmelser. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i artssammensætningen, således at vegetationen i højere grad præges af arter, der ikke er

karakteristiske for naturtypen. Genetablering af mere naturlige vegetationsforhold vil modvirke denne udvikling, ligesom det også kan medvirke til, at arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold.

Tilgroning med invasive arter forhindre den naturlige dynamik som skal bestå mellem de forskellige naturtyper i dette Natura 2000-område. Tilgroningen vil også optage plads for den naturlige vegetation og dermed forringe området som levested. Med planens indsats sikres det, at invasive arter bekæmpes og dermed også i høj grad at levesteder holdes lysåbne til gavn for den lavtvoksende vegetation og tilknyttet fauna og endvidere sikres, at invasive vedplanter optager mindre plads i skove.

Kunstig afvanding med grøfter og dræn forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Genetablering af en hensigtsmæssig hydrologi kan mod-virke denne udvikling, ligesom hydrologi-indsatser også vil medvirke til at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede hydrologiske forhold. Ændringer i hydrologien som følge af udtagning af lavbundslande kan bl.a. medvirke til at sikre, at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation for forbedrede forhold. Planens indsats om at udtage lavbundslande kan ligeledes medvirke til at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området får forbedrede levesteder. Forbedring af naturtilstanden på heder vil ligeledes øge hedernes kvalitet som levesteder.

Med planens indsats for habitatnaturen sikres samtidig en stor del af den § 3-beskyttede natur i området. Derudover vil en mulig etablering af sammenhængende natur bidrage til at gøre arealerne mere robuste, ligesom randpåvirkningerne af naturen vil blive mindsket. Samtidig kan Natura 2000-planen medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødsning. Udpining vil øge sandsynligheden for indvandring af en artsrig flora og fauna, da en meget stor del af især de sjældnere arter er tilknyttet næringsfattige forhold. Dette vurderes også at gavne en stor del af områdets § 3-beskyttede enge, heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af Natura 2000-planen. Udlægning af skove til urørt skov vil medføre at skovdriften ophører og i vidt omfang skal overlades til sig selv. Dermed vil der skabes plads til naturlige biologiske processer, der skaber flere levesteder, og dermed øger den biologiske mangfoldighed. I overgangsperioden vil der ofte aktivt blive skabt flere habitater f.eks. ved veteranisering af træer og skabelse af lysninger.

I og omkring Natura 2000-området findes bestande af fredede arter som spidssnudet frø, odder og damflagermus. Hertil kommer mange andre arter af bl.a. insekter, herunder dagsommerfugle og guldsmede, fugle, flagermus, vandplanter, mosser og svampe. Sikring af en hensigtsmæssig drift/pleje eller skovnaturtypebevarende drift eller urørt skov vil i mange tilfælde medføre, at forholdene for ovenstående arter og naturarealer forbedres, idet deres naturgrundlag forbedres sammen med indsatsen for habitatnaturen.

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000 område N48 Stubbe Sø er beliggende i Syddjurs Kommune, der har et indbyggertal på 43.141, Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.

Planen indeholder desuden en mulig indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året, ligesom færdsel

uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger.

Der er offentlig adgang til dele af området.

1.4.3 Menneskets sundhed

Mange Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt.

Det vurderes, at Natura 2000-planen kun undtagelsesvist og på mindre arealer vil ændre eller begrænse den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag, da indsatserne i området primært drejer sig om hedepleje samt evt. udlægning af urørt skov samt en sikring af hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Mulig etablering af ny natur på lavbundsarealer kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Desuden kan planen medvirke til at mindske udledningen af CO₂.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planen kan potentielt påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Der er kun registreret få fortidsminder indenfor områdeafgrænsningen: skaldynger, rundhøje og hulveje. Planens indsatser i form af pleje af naturtyper, såfremt foretaget på og omkring fortidsminderne, vil kunne forøge slitagen på kulturarven i Natura 2000-området.

1.4.6 Landskab

Natura 2000 området er udpeget på grund af Stubbe Sø og de naturværdier der knytter sig hertil, herunder odder og damflagermus. Området rummer større arealer med elle- og askeskov og surt overdrev, samt rigkær og tidvis våd eng, der ikke er arealmæssigt dominerende, men som indeholder forekomster af god naturmæssig værdi.

Stubbe Sø, der er Djurslands største sø, ligger i et sø- og moseterræn nordøst for Mols Bjerge. Søen er en del af en fortidig fjord, der ved landhævning er blevet adskilt fra havet. I dag er søen en del af Havmølle Å's vandsystem, der afvander et morænelandskab bestående af sandjorder. Søen er næringsrig og har stor betydning som yngle- og især rasteområde for flokke af gæs, ænder, lappedykkere og skalleslugere. Der ses desuden jævnlige rovfugle ved søen, som også huser en bestand af odder.

De tidligere omgivende lyngbakker er i dag tilplantet med store nåletræsbevoksninger, og kun nordøst for søen og længst mod vest ligger lysåbne arealer med surt overdrev tidvis våd eng og rigkær. De mest sønære og fugtige arealer - særligt på nordsiden af søen samt langs Ulstrup Å vest for søen rummer ganske store og veludviklede elleskove, som er den mest udbredte naturtype i området.

Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen med hedepleje, udlægning af urørt skov samt sikring af hensigtsmæssig drift og pleje af naturtyperne vil kunne

bevare og øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges.

1.4.7 Arter

Dette Natura 2000-område rummer kun et begrænset antal naturtyper, fugle og øvrige arter. Stubbe Sø er næringsrig og har stor betydning som yngle- og især rasteområde for flokke af gæs, ænder, lappedykkere og skalleslugere. Der ses desuden jævnligt rovfugle ved søen, som også huser en bestand af bilag IV arten odder. De mest sønære og fugtige arealer - særligt på nordsiden af søen samt langs Ulstrup Å vest for søen rummer ganske store og veludviklede ellesumpe, som er den mest udbredte naturtype i området. De store arealer med søflade og sønær skov vurderes at give gode forudsætninger for en forekomst af bilag IV arten damflagermus.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke Bilag IV-arter, arter på udpegningsgrundlaget og arter som lever i tilstødende områder m.fl., da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

I alt 381 hektar omfattende Stubbe Sø og nærmeste omgivelser er landskabsfredet ved kendelse i Overfredningsnævnet fra 1963. I kendelsen hedder det, at Stubbe Sø med dens omgivelser på grund af dens skønhed med udsigter, trægrupper er af væsentlig betydning for almenheden.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredning, da denne har til formål at sikre naturværdier, hvilket Natura 2000-planen forventes at bidrage til.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition. Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, som bidrager til at mindske ammoniakudledning fra punktkilder.

Næringstilførsel på arealer, der grænser lige op til naturarealer, kan påvirke naturindholdet i Natura 2000-områder. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter forsvinder og erstattes af højt voksende arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er i dette område kun et begrænset og lokalt problem i skovnaturtyperne.

Inddæmning og kunstig afvanding med grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter.

I Natura 2000-området er der drift på det meste af de kortlagte arealer med rigkær og tidvis våd eng mens hele arealet med surt overdrev er med drift. Der er registreret tilgroning med middelhøj græs/urtevegetation og moderat tilgroning med høj græs/urtevegetation og vedplanter på dele af arealerne. På en mindre del af arealerne er tilgroning med høje urter en trussel.

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

For odder og damflagermus er der af Miljøstyrelsen foretaget en overvågning over arternes forekomst inden for området. Der vurderes ikke at være trusler mod disse arters forekomst i området.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven. Indsatser mod næringsstofbelastning af sø- og vandløbsnaturtyper samt grundvandsbetingede terrestriske naturtyper og levesteder varetages i Vandområdeplanerne.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om fastholdelse og etablering af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje/græsning af de lysåbne terrestriske naturtyper med de tilknyttede arter. Pleje/græsning af især lysåbne naturtyper medvirker til at hindre utilsigtet tilgroning med f.eks. høje græsser/urter og vedplanter.

Planen indeholder en indsats om bekæmpelse af invasive arter, idet at invasive arter medvirker til at forringe naturtilstanden. Derudover indeholder planen en målsætning om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper. Denne indsats vil ligeledes medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for Natura 2000-området.

Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi, samt fastholdelse af de indsatser der er gennemført for at forbedre hydrologien fra 2016-2021, vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden og mindske behovet for en vedvarende indsats i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien.

For områdets arter vil planens indsatser medvirke til at sikre egnede levesteder, ligesom de vil bidrage til at skabe størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved bl.a. at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper. På hedearealer gennemføres en grundlæggende indsats med henblik på forbedring af naturtilstanden og for ligeledes at undgå tilgroning.

Der fokuseres på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på pattedyr.

Afslutning af igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, og vedligeholdelse af indsatser gennemført i første og anden planperiode, f.eks. ved

at opretholde græsning og genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats, vil ligeledes bidrage til at stabilisere naturtilstanden.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. Realisering af planens indsatsprogram vil samtidig sikre den § 3-beskyttede natur i området. Dette vurderes også at gælde for den meget lille del af områdets § 3-beskyttede enge, der ikke er omfattet af Natura 2000-planen. I og omkring Natura 2000 området findes en god bestand af den fredede art spidssnudet frø. Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi, samt sikring af pleje medfører, at forholdene for ovenstående arter og naturarealer forbedres idet deres naturgrundlag forbedres sammen med indsatsen for habitatnaturen.
Befolkningen	X		Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil

		<p>blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser.</p> <p>Visse indsatser, fx potentielle hydrologiprojekter og udlægning til urørt skov, vil kunne medføre ændringer i adgangen til delområder indenfor Natura 2000-området.</p> <p>Der er offentlig adgang til dele af området. Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	X	<p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet at en øget biodiversitet og mere robuste økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Sikringen af en beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p>
Jordbund	X	<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand	X	<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende etablering af ny natur på lavbundsarealer, kan bidrage til at opfylde vandplanens mål.</p>
Luft	X	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>
Klimatiske faktorer	X	<p>Omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer vil medvirke til at begrænse udledningen af CO₂.</p>

Materielle goder		X	Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle goder negativt, idet at realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".
Landskab		X	Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke kulturarv, herunder arkitektonisk arv. Arkæologisk arv kan påvirkes af naturpleje, f. eks. græsning og høslæt.
Arter		X	Det vurderes, at indsatser om udtagning af lavbundsjord og udlægning til urørt skov vil medvirke til at sikre og forbedre levesteder for en række arter på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området. Da indsatserne i planen også forventes at forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder og områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vil planen bidrage til at forbedre og sikre levesteder for de arter, herunder Bilag IV-arten, som er tilknyttet disse områder.
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater		X	Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredning, da fredningen har til formål at sikre de landskabelige værdier, hvilket Natura 2000-planen forventes at bidrage til.
Kumulative effekter		X	Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvor en indsats mod invasive planter og hjemmehørende vedplanter samt sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder skal bevare den åbne dynamik i området.

Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og med økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Planen indeholder en indsats om sikring af hensigtsmæssig hydrologi. En ændring af hydrologien i området vil potentielt kunne påvirke skovnaturtyper, som bliver vådere og hvor bevoksninger visse steder vil gå ud som følge af ændret vandstand. Det skal i forbindelse med behandling af enkeltprojekter sikres, at det samlede areal af naturtyperne bevares ved at bevoksninger får mulighed for at opstå andre steder i Natura 2000-området eller inden for den biogeografiske region.

Planen indeholder en indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året hvor jordbunden vil være vådere, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området vil blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige. På private arealer der udlægges til urørt skov vil de generelle adgangsregler som følger af Lov om naturbeskyttelse, fortsat gælde. Udlægning af urørt skov vil ligeledes, alt efter beskaffenheden af arealet som udlægges til urørt skov, herunder fx beliggenhed som endnu ej er kendt, potentielt kunne påvirke forekomster af aske- og elleskov, samt skovbevokset tørvemose, som bliver vådere og hvor bevoksninger visse steder vil gå ud som følge af ændret vandstand. Sådan en påvirkning vil fx kunne håndteres ved at følsomme forekomster af naturtypen sikres udeladt af arealet som udlægges til urørt skov

Græsning vil alt efter intensitet og typen af græssere, potentielt kunne påvirke følsomme forekomster af f.eks. rigkær, surt overdrev og tidvis våd eng. Normalt vil en påvirkning af følsomme forekomster af naturtyper eller levesteder for arter kunne undgås ved at regulere græsningstrykket eller frahegne de følsomme naturtyper og/eller levesteder for arter, der findes i området. I dette område gælder det fx forekomster af rigkær og tidvis våd eng, som vurderes at være følsom over for pleje med græsning.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsgrunde. En udtagning af lavbundsgrunde vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne som endnu ej kendes, potentielt

kunne påvirke levesteder for bilag IV-arten odder. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere.

Med gennemførelsen af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af naturtyperne og arternes levesteder, og planen vurderes derfor overordnet ikke at have negativ indvirkning på miljøet.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

I forslag til Natura2000 planen for N48 Stubbe Sø planlægges der en indsats om at arbejde for at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift, pleje og bekæmpelse af invasive arter, og der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur.

Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden ved enten efterfølgende pleje eller periodevis rydning/skrælning/afbrænding.

Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

Der søges udtaget kulstofholdige lavbundsjord i tilknytning til habitatnaturtyper samt udlægning af urørt skov, så der kan skabes større sammenhængende arealer og diversitet i naturtyperne samtidig med, at udtagningen og omlægningen bidrager til både at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Genskabelse og eller udvidelse af arealer med rikkær prioriteres i planen over ung elle- og askeskov, mens ældre forekomster af skovnaturtypen skal bevares. Artsrigt surt overdrev og tør hede prioriteres i forhold til yngre tilgroning med egekrat. Ved genopretning af hensigtsmæssig hydrologi prioriteres udvikling af våde skovnaturtyper fremfor skovnaturtyper tilknyttet tør bund. De nævnte prioriteringer har til formål at sikre det bedst mulige naturindhold.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Stubbe Sø (nr.48). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk